

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi-részt illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések hirdetések intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id. SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Város rendezés.

Az a hihetetlennek látszó hír futotta be az elmúlt héten városunkat, hogy rendezni fogják főutcáink épületeit, hogy Csongrád ne a mai hányavetett, girbe-görbeségben álljon, hanem rendezett, párhuzamos szép egyenes utcák húzódnak amerre szem tekint s ilyen alakjában fejlődjön, haladjon Magyarország nagyobb városaival párhuzamban. Ezt a nagy város-felforgatást pedig a Tóoldal lebontásával kezdik meg olyképpen, hogy Halász Ignác házától kezdődőleg, egyenes vonalba hozzák az egész tó oldalt — a Károlyi-köz megsemmisítésével — egész az új városháza külső sarkával.

Hogy honnét indult ki, mily körülmények közt fogamzot meg az eszme, nem tudjuk. Előttünk azonban legendaszerűnek tűnik fel, hogy Csongrád — bár csekélységet is — áldozna szépészeti szempontból.

A fenti tervet, bár elodázhatlanul emelné főutcánk alaki szépségét, még sem látjuk keresztülvihetőnek. Nem pedig azért, mert a tóoldali házak kisajátítása horribilis összeget emésztene meg, melyre városunk mai nehéz viszonyai közt nem képes fedezetet nyújtani.

Szerintünk különben is annyira elzárja a tóoldalt főterüinktől a vá-

rosházsor s az annak meghosszabbításába fekvő bódé szerű mézsárszék és diszes polgári leányiskolánk épülete, hogy a Tóoldal épületeinek mai hajlott alakja alig tűnik szemébe a szemlélőnek.

Ha azonban komolyan foglalkozunk főterünk szépítésének ügyével, akkor úgy találjuk, hogy nem oly merész vállalat keresztülhajtásával, mint a Tóoldal részbeni lebontása, de sokkalta olcsóbb művelettel is lehetne főterünk alaktalanságán segíteni, oly formán, ha a mai leányiskola előterét 65°-fok alakban kerrté alakítanánk át s azt a leányiskola temetőutczai sarkának vonalában a városházsorral épületekkel összeköténk.

Igy csupán a tóoldali épületek veszitenének értékükből, míg a város a helyett, hogy a tóoldali épületek kisajátításáért áldozna, a leányiskola sorában levő portákat magas áron értékesítheti s a tóoldali házak így sem károsodnak jobban, mintha házaikat részben lebontják s csekély kisajátítási összeggel kárpótolják. Főterünk pedig sokkal kedvezőbb alakot nyerne azáltal, ha a leányiskola és Otthon szálloda közti teret kiépíténk, mintha a Tóoldalt kiegyenesítjük.

Legyen tehát jelszó, hogy bon-

takozzunk ki a maradiságból, s haladjunk mi is a szomszéd városok mintájára szépészeti szempontból is fejlődtetve városunkat, de ne romboljunk és pusztítsunk egyes polgárok anyagi megrövidítésére, hanem építsünk a kínálkozó területek észszerű felhasználásával városunk díszére.

— **Községi közgyűlés.** Csongrád képviselő testülete rendes közgyűlést tartott a f. hó 8-án a község háza új tanácstermében, mely alkalommal 16 pontból álló tárgysorozatban határozott a közgyűlés. Elutasítván Székely György azon kérelmét, hogy a sörház melletti terület házhelyül engedtessek át, nemkülönben elutasította a közgyűlés Gyánti József azon kérelmét, hogy a dögter melletti terület részére engedtessek át. Nagy vitát okozott a hipatika s kilenczesi földek közötti ut áthelyezése, melyet a képviselő testület áthelyezni rendelt. Két tanyai iskola létesítésének költségeire hajlandó a képviselő testület a kórházalapról 40 ezer korona kölcsönt venni, ha a létesítendő iskolák költségeihez hozzájárul a miniszter. Felolvasott gróf Csáky Károly és gróf Károlyi Sándor levele, mely szerint egyik sem óhajtja, hogy esetleg hozzájárulásával a csongrádi plebánia ketté választassék. Ez után még Miskolci Ferencz részére 200 korona előleget szavazott meg a közgyűlés, mely összeg havi 20 koronás létszettekben lesz az előlegvevőnek levonva. A közgyűlés fél 12 órakor véget ért.

A „TISZAVIDÉK” EREDETI TÁRCZÁJA.

A fecske.

A fecske vándormadar és a *hasított esőrü* éneklő madarak közé tartozik. Van összesen 90 fajtája. Magyarországon három fajtáját ismerjük, u. m. a *házi fecskét*, *füsti fecskét* és a *parti fecskét*. Ezekon kívül van még egy különleges faj, a „*locska-fecske*.” Ez már nem tartozik a *hasított esőrüek* közé, hanem a „*jó madaraknak*” azon csoportjához, melyet „*telvágott nyelvűek*” neve alatt ismerünk. Hanem *vándormadar* ez is; csak hogy nem annyira egyik vidékről a másikra, mint inkább egyik szomszédból a másikba szeret vándorolni, sőt felkeresi a távolabb esőket is, ha észreveszi, hogy csevegését szívesen hallgatják. S nem is időszakonként vándorol, hanem minden rendszert mellőzve, a mint éppen kedve keredik. Kedve pedig gyakran, épen olyankor jön a vándorlás és csevegéshez, a mikor az idő leghelytelenebbül van rá megválasztva, mert sokszor épen a vándor csevegés miatt kozmásodik el az étel a konyhán, vagy ég oda a rántás; a mikor aztán a „*locska-fecske*” a tüzet szidja, hogy miért ég oly sebesen? — meg a tüzelő fát, no meg a ki eladta, csak magát nem. Mikor aztán a rántáskészítés s más egyéb dolgok-

nak a tűz „*gyorsasága*” következtében való megreperálása miatt nem tud idejében tálalni az urának, akkor megint csak a „*szegény tűzifa az oka, mert „csak sinlódik.”* Pedig „*egy fél órával hamarabb is fogott a főzéshez, mint máskor.*”

A fecskének szája igen föl van hasadva egészen a szeme aljág. Innen van, hogy száját annyira ki tudja nyitni, hogy szinte megirigyelhetné sok országgyűlési képviselő, a ki éppen erre nem képes. De legtöbbsnyire nyitva is tartja a száját (nem a képviselő, hanem a fecske; ámbár a képviselők közt is van elég tátott száju), s a leggyorsabb repülés közben sem csukja be, tán hogy jobban elkaphassa a repülő rovarokat. De mégis túl tesz e dologban valamennyin a „*locska-fecske*,” mert ennek egy fél óráig befogni a száját valóságos penitencia.

A fecske igen gyors és kitartó repülő. Képes egy óra alatt 75 kilométernyi utat megtenni s egy nap alatt 1000 kilométernél nagyobb utat megtesz. Leggyorsabb mégis a füsti fecske. A „*locska-fecske*” azonban nem tesz meg ilyen nagy utat, ez csak „*sietni*” szokott. Mikor átmegy fecsegné a szomszédasszonyhoz, csekély egy pár órai csevegés után „*siet haza*,” mert „*sok a dolga, alig győzi a strapálást.*” A szomszédasszony kikíséri a kiskapuig, ott még jut eszébe valami „*mondanivaló*,” még azt elmondja, aztán megint „*siet haza*”; hanem a ki most

se megy, az megint csak ő; mert megint jutott eszébe valami, ez így megy tovább-tovább, s miután a kiskapuban így „*sietett*” még egy órácskáig, végre csakugyan haza megy. Otthon jut aztán eszébe, hogy . . . „*a javát elfelejtette elmondani.*” Hamarjában az ajtó mögé kotorja a szemetet, (dél felé) rátámasztja a szemétre a seprőt, hogy el legyen takarva, meggyújtja a konyhában a tüzet, felteszi a vizet s szalad vissza a szomszédasszonyhoz „*elmondani a javát.*” Mikor újra hazavetődik, kialudt a tűz, hideg a víz, mert „*átkozott rossz a fa, úgy ellobban, mint a puskapor.*”

Hanem a milyen jó repülő a fecske, olyan ügyetlen a földön való járásban. De hát senki sem lehet mindenben egyforma. Azt csak némely ember képzelet magáról, hogy mindenhez egyformán ért. Van p. o. olyan ember, a ki megtanulta: hogyan kell jó csizmát, vagy nadrágot készíteni? — s ehhez ért is; hanem ő azt hiszi magáról, hogy más dologhoz is épen olyan jól ért s vasárnap délután, mikor kiterjeszti maga előtt a krajczáros újságot, elkezd belőle magyarázgatni az egybegyülekezett famíliának, hogy *miben tévedett Szél Kálmán? — Hol hibázta el a dolgot gr. Apponyi Albert? — miben nincs igaza a pénzügyminiszternek?* stb. De elvégre is az igazság kedvéért el kell ismerni, hogy ő is hozzászólhat az ország dolgaihoz annyi joggal,

Ferencz József keserűviz

az egyedüli elismert kellemes ízű TERMÉSZETES hashajtószer.

Csak igazat mondjunk. *)

— Irta Hegyi Antal. —

Az ó-hazából való távozásom és Amerikába történt kijövetelem annyi mindenféle híresztelésre és mende-mondára adott alkalmat, hogy a lapok közleményeiből egyáltalán nem lehet eligazodni, hogy mi az igaz, mi a mese a rólam feltalált hírlapi cikkekben. Több oldalról jött fölszólításnak engedve, amerikai magyar testvéreim és honfitársaim ajékoztatásai végett, tehát elejétől végéig temondom őszintén minden himezés-hámozás és szépítés nélkül mindazon eseményeket, melyek végeredményben engem 1902. évi november 5-én az ó-haza elhagyására kényszerítettek.

Hogy mindent elmondjak, ott kezdem a dolgot, hogy az 1848. évi szeptember 8-án tősgyökeres magyar szülőktől Csongrád megyében, Hódmezővásárhelyen születtem. Elemi és középiskolai tanulmányaimat szülőföldemen és Szegeden olyan eredménnyel végeztem, hogy 1869. évben Peitler Antal József akkori váci püspök, bizonyítványom alapján fölvetett kispapjai közé a nélkül, hogy látott és ismert volna. A négy évre terjedő papi tanulmányokat a váci püspöki papnöveldeben főpásztorom engedelmével három év alatt végeztem el s 1872. aug. 8-án áldozárrá avattatván, segédlelkézi minőségben voltam alkalmazva hat hónapig Alsó-Németin Budapest mellett, öt hónapig Nagy-Körösön, tizenhat hónapig Kecskeméten és husz hónapig szülőföldemen, Hódmezővásárhelyen.

Hogy mennyire volt velem kegyelmes püspököm megelégedve, bizonyítja valamenynyire azon tény, hogy az 1876. évi október elején Vácra rendelt kispapjai mellé a lelkipásztorkodástánból és erkölcsstanból segédtanárnak és tanulmányi felügyelőnek és ezen segédtanári állást hat évig töltöttem be s e közben tantárgyaimból szigorlatot tettem a budapesti tudomány egyetemen. Főpásztorom akaratóból a segédtanári állás megartása mellett 1879-ben a tanulmányi felügyelőséget a papnövendékek lelkiatyai tisztével kellett felcserélnem, a következő évben pedig ezen állások mellé, főpásztorom felszólítása folytán, elvállaltam a váci piarista főgimnáziumban a hittan és magyar irodalom előadását a hetedik és nyolczadik osztályu tanoncok mellett és egyuttal hitzőnoka voltam a négy felső osztálynak.

Ezt a terhet azonban nem bírta meg egészségi állapotom és 1883-ban a gimnázium

*) A Hegyi Antal szerkesztésében Clevelandban megjelenő „Magyarok Vasárnapja” című hetilapból vesszük át ezen cikksorozatát, melyben lapunk egykori szerkesztője bocsátja közre mindazon mozzanatokot, melyeket hazájában s különösen kissebbik hazájában Csongrádon töltött s ennek folytán hazájából önként kellett távoznia.

mint maga a krajczáros ujság, a mit a kezében tart; hiszen azt is többnyire olyanok írják, a kik maguk is értenek ahhoz, hogy hány fillér kilója a rizskásának? — s hány perczent nyereséggel lehet eladni a szekerkenőcsöt? — de azért irnak az ország ügyeiről mert úgy hiszik, hogy a közönség nagy része szinte nem ért hozzá többet s még fizet is azért, hogy olvashassa azt, a mihez maga az írója se ért többet, minthogy kifogásokat csinál, a minél könnyebb mesterség nincs a világon. A maga szakmájában mindenki lehet szakember, a máséban legfeljebb kontár, de legtöbbször még az se. Ezt általában el is hiszik az emherek... másról. — Fészket a fecske jóformán annyiféle képen építi, a hány faj. A nálunk ismert fecskék közül a *parti fecske* dombok és partok oldalában vályt jukakban fészkel; a *ház és füstű fecske* pedig sárból épít, mint a szegény ember, a kinek kőre vagy téglára nem telik. De azért boldogabb sárhajlékában, mint akárhány nagyur a maga palotájában; mert a boldogság székhelye nem a palota, hanem a szív. A boldogtalan szívnek komor a fényes palota is, a boldog ragyogó színben látja sárgunyhójában is a mestergerendát.

(Folyt. köv.)

umi tanárság alól való felmentésemet szorgalmaztam. Főpásztorom azonban akkép határozott, hogy a papnöveldei tanárságtól és lelkiatyai tisztségtől mentett fel; ellenben a gimnáziumi tanárságot tovább rajtam hagyta avval a különbséggel, hogy a magyar irodalom helyett a természettant kellett előadnom és mellé kinevezett szentszéki jegyzőnek, egyházmegyei könyvtárnoknak és az irtalmas rendű apácák lelkészének és gyóntató-atyjának. A teher tehát nem enyhült rajtam semmit.

Miután pedig testi és szellemi erőm ezen sok oldalú megbízás ellátására nem volt elegendő, 1885-ben ismét a gimnáziumi tanárság alól való fölmentésemért folyamodtam. A mit meg is nyertem főpásztoromtól oly képen, hogy összes eddigi megbízásaim alól fölmentett és titkárnak, meg irodaigazgatójának léptetett elő. Nemes szívű főpásztoromat azonban alig néhány het mulva elragadta a halál s nekem nagyon meggyült az árván hagyott egyházmegye gondjaival a bajom, mert a püspöki szék csak másfél év mulva tölthetett be Schusztter Constantin kassai püspök áthelyeztetése által.

Mivel pedig megrongált egészségem nem győzte a hivatalommal járó sok éjjeli munkát, 1886. november havában az üresedésbe jutott csongrádi plébánia elnyerésért folyamodtam s december 1-én Károlyi Sándor gróf kegyur jóvoltából ezen állásra ki is neveztettem, de csak négy hónap mulva foglalhattam el, mert Neszeveda István káptalani helynök, ki szentszéki ülnökké tett, azon föltételhez kapcsolta kineveztetésemet, hogy a csongrádi plébániára csak az új püspök megerkezése után mehettek.

Ambícióval és lelkesedéssel mentem ezen új állásomra, mert mindig ez volt lelkem legforróbb vágya és óhajta, hogy mint a nép fia a magyar nép érdekeit szívvel, lélekkel szolgálhassam. Erre pedig Csongrád alkalmas térnek mutatkozott, mert huszonkétezer kath. lelket számlál, nagy plébániája van két templommal és két kápolnával. Nincs a plébánia területén más felekezet, mint öt-száz tagot számláló zsidóság. De még meg sem melegektem ezen új állásomon, mikor már is meggyőződtem, hogy a rózsza helyett, csak töviseket fog teremni számomra.

Főpásztorom ugyanis, Schusztter Constantin ó Excellenciaja mindjárt avval bénított meg a plébánia ellátásban, hogy három segédlelkész helyett oldalam mellé csak kétőt adott. Sőt 1888. elején még ezek munkaképességét is csökkentette az által, hogy egyik káplán helyett egy rovott multu idős papot adott, ki kihágásai miatt már két plébániáját elvesztett s nekem apám lehetett volna. Ebbe az állapotba sehogy sem tudtam bele nyugodni a nép lelki érdekei miatt, amiből aztán másfél évig tartó nagy kellemetlenségem származott; mert főpásztorom erőszakolta a maga akaratóját s végre is bele kellett nyugodnom abba, hogy elfogadom ugyan káplánnak ezt a rovott mütu papot, de akkor még harmadik káplánt is adjon melléje. A mit azonban a szó szoros értelmében úgy kellett tőle kicsikarnom.

Ehhez a nagy kellemetlenséghez egyidejűleg még egy óriási katasztrófa is járult az által, hogy 1888. április 3-án a Tisza árja elborította határunkat, Tizenhatezer kataszteri hold vetésünk oda veszett, ötszáz tanya külhatárunkban összedőlt, nyolczszáz család hajlék és élelem nélkül maradt. Huszonhárom hold kivételével nekem is tönkre ment minden vetésem, épen csak a gazdasági épületeket, a tanyát sikerült megmenteni. A mi bizony iszonyu csapás volt rám, mint kezdő gazdára. A vizek közé szorult tanyai lakosságot, egyes dombokon, hat héten keresztül a plébániáról tápláltuk, hogy éhen ne vesszenek. A miben Károlyi Sándorné grófnő volt nagy segítségem, ki a szerencsétlenség első híreire két ezer forintot bocsátott rendelkezésemre. A miből lisztet, szalonnát és egyéb szükségeseket vásároltam s ezeket dereglyéken szállítottuk ki hetenként kétszer a vizek közti szükségben levő lakoságnak.

(Folyt. köv.)

Felhívás Magyarország özszes tüzoltóságaihoz.

A mily humánus és szép intézményünk hivatása, hogy felebarátunk vagyont megvédje a pusztulástól és bármennyire szíven fekszik hatóságoknak úgy, mint egyeseknek, hogy e szempontból vezérelve, intézményünket mindig tökéletesebbé fejlesszék: épp oly humánus és nemes azután az illető tényezők, a parancsnokságok amaz atyai gondoskodása is, a melylyel a magukat életveszélynek kitevő, egészségüket lépten-nyomon koczkázató tüzoltók épségéről, segélyezéséről gondoskodnak. Csak ott fog a tüzoltó lelkesen, fáradhatatlanul dolgozni, vakmerően a romboló elemmel szembe szállni, a hol tudja, hogy ha baj éri, gondoskodva van róla és övi kenyérkereset híjában nem lesznek kiteve a nélkülözéseknek.

Minden parancsnoknak lelkiismeretbeli kötelessége tehát gondoskodni arról, hogy a közügy érdekében harczoló csapatának *minden egyes embere baleset, betegség ellen biztosítva legyen.* S ha figyelembe vesszük, hogy mind ezt *fejenkénti és évenkénti 20 fillér csekély díjért* el lehet érni, igazán lelkiismeretlen könnyelműséggel kell vádolni minden parancsnokot, aki ezt meg nem teszi! *Fejenként 20 fillér* oly csekély összeg, a mely szóba sem jöhet akkor, a midőn annak fejében minden tüzoltó azon garanciát nyeri, hogy ha tüzoltói szolgálatban baleset éri, ha tüznél meghül és megbetegszik, *napi 1—2 korona támogatásban* részesül, ha pedig ennek folytán elhalna, családjának *1000 koronáig terjedő segélyt* biztosít. Bajtársak oly előnyök ezek, a melyek jogosan felvetik a kérdést, hogy lehetséges-e az, hogy ez üdvös intézménynek nem minden tüzoltóság a tagja?!

S midőn tisztelt bajtársak, felhívunk benneteket a magyarországi tüzoltó-testületek *segélyző-szövetségéhez való tömeges és mielőbbi csatlakozásra*, tesszük ezt azért, mert ezzel a ti érdekeiteket akarjuk előmozdítani, nektek akarunk állandó csapatot biztosítani és rólátok akarjuk azt a but és bánatot elhárítani, mely okvetlenül érne, ha valaki közületek megsérülve nyomorog, ha valaki a közügy martirja talál lenni és hátramaradottjai ellátás, segély nélkül a koldusbotra szorulna.

Ezt engedni egyik parancsnokságnak sem szabad. Csatlakoztatok tehát minél tömegesebben ez emberbaráti intézményhez, mely egyedül képes az ügyünkért szenvedők fájdalmait enyhíteni, mert gondoljatok arra, hogy: „mindenkit érhet baleset!”

Budapest, 1902. december 27.

A magyarországi tüzoltó-testületek segélyző-szövetségének Igazgató-választmánya:

Széchényi Viktor gróf
elnök.Breuer Szilárd
titkár.

UJDONSAGOK.

— **Uj plebánosunk.** Befejezett tényként említhetjük, hogy városunk új plebánosául Porupszky József tóalmási plebános nevezett ki. Az áthelyezett a közel napokban már el is foglalja új plebániáját, melyet óhajtjuk, hogy nagyobb nyugalom közt mint elődje Hegyi Antal tölthesse be hosszú ideig.

— **Hegyi Antal.** Hegyi Antal Csongrád volt plebánosa tudvalevőleg az elmúlt év november hó 5-én vált meg plebániájától, hogy az új hazában keressen menedéket az ellen az embertelen zaklatások ellen, mi hosszabb idő óta folyt a hatalmi párt részéről ellene s megtörte azt a vasakaratot, mely sohasem ingadozott, mikor a nép igazaiért a hatalmi erőszakkal szembeállt. Hegyi Antal szerencsésen Amerika földére lépett s Clevelandban telepedett meg, hol fűdő, Messerschmiedt Géza plebánostól átvette a „Magyarok Vasárnapija” című hetilap felelős szerkesztését, mely Amerika legnagyobb és legterjedelmesebb magyar hetilapja. A lap minden sora igazán érző magyarságtól van áthatva s változatos tartalma nemcsak kiterjedtségéről, hanem arról is tanuskodik, hogy Hegyi Antal Amerika földén is beválik hivatott újságírónak Csongrádra. Ezt a becses lapot többeknek s köztük szerkesztőségünknek is küldi Hegyi Antal. Örülünk is neki, hogy legalább ennek nyomán időnként értesítéseket közölhetünk az idegenbe szakadtól azoknak, kiknek lelke össze volt forrva az elbujdosott főpásztor lelkével.

— **Költözködés a megyéből.** Ez alkalommal nem amerikai kívánorlásról van szó, mely — sajnos — ma már mind nagyobb mérvet kezd ölteni, hanem a szentesiek közül mintegy 500-an költöznek el a temesmegyei Mosnicza községbe, hol olcsó földet kapnak.

— **A vizkeresztői bál,** mely e hó 6-án tartott meg a Kaszinó helyiségében ép oly szép erkölcsi eredménnyel tartott meg, mint a mily odaadó buzgalommal annak rendezésén az iparos ifjak fáradoztak. S hogy az elért szép erkölcsi sikerhez ép oly mértékben nem mutatkozott az anyagi siker, annak oka az, hogy a multságok rendezése nálunk oly sokba kerül, hogy a 60—80 kros belépti díjak éppen arra elegendők, hogy a kiadásokat fedezzék s így a jótékony célra csak ritkán jut valami. Hogy egyebet ne is említsek, magára az engedély iránt benyújtott kérvényre 6 koronás bélyeg s 2 korona a szegény alapra fizetendő s így maga az engedély 8 koronába kerül. Tudósítónk a jelenvoltakról a következő névsort küldte be:

Jelenvoltak Asszonyok: Kádár Sándorné, Mészáros Gáborné, Farsang Félixné, Takács Pálné, Lekrinczki Jánosné, Tandari Jánosné, Koncz Józsefné, Kis Györgyné, Ujszászi Antalné, Gyovai Istvánné, Draglovics Lajosné, Makó Imréné, Felber Mátýásné, Felber Ferenczné, Galambos Ferenczné, Mészáros Lajosné, Fehér Jánosné, Papcsik Jánosné Ujszászi Istvánné, Szepesi Józsefné, Baranyi Pálné, Kávai Gáspárné, Presir Lajosné, Piroška Jánosné, Mészáros Jánosné, Szőke Bálintné, Mészáros Istvánné, Sándor Lajosné, ifju Hubert Jánosné, Szőke Elekné, Pintér Imréné, Patyi Lajosné, Kovács Imréné, Csányi Dezsőné.

Leányok: Kádár Malcsika, Mészáros Bertuska, Farsang Ilonka, Takács Juliska Faragó Mariska, (Félegyház,) Tandari Mariska, Kiss Erzsike, Fekete Macza, Draglovics Rozika, Gyovai Mariska, Makó Juliska, Pap Mariska, Galambosi Macza, Fehér Mariska, Papcsik Juliska, Ujszászi Annuska, Szepesi Modolka, Baranyi Sziduska, Kávai Viktorka, Réh Ágneska, Dorszki Juliska, Csányi Piroška, Piroška Juliska, Szabó Mariska (Alpár,) Szőke Juliska, Mészáros Er-

zsike, Nyilas Franczika, Pintér Juliska, Szőke Francziska, Greskovics Rozika, Patyi Mariska, Pigler Erzsike stb.

A jótékony célra a következő nemes szívű adakozók fizettek felül, kiknek ez uton mond a jótékony cél nevében köszönetet a rendezőség: Réh József ur 4 K. 80 fill.; Molnár Mariska k. a.; Szép József, Dr. Vida Sándor, Boda Márton, ifj. Szilber János és Král András urak 2—2 kor.; Csánány Gyula ur 1 kor. Gyovay Istvánné asszony, Ertl Béla, Sipos Sándor, Zsembery István, Komáromy Imre, Justin Mihály és Mészáros Sándor urak 40—40 fillért; Farsang Félixné asszony 20 fillért. Összesen: 20 kor. 80 fillér.

— **Agyonvert végrehajtó.** Mint értesülünk Sándorfalva véres esemény színhelye volt tegnap. Elek János adóhátralékban volt s mivel nem használt a megintó, hogy fizessen, ki ment hozzá Balogh József községi végrehajtó foglalni. Elek kezdetben szóval fenyegette a hivatását teljesítő végrehajtót majd pedig elő rántott egy revolvért s Baloghot mellbe lőtte, A végrehajtót haldokolva szállították lakására. Eleket pedig a csendőrség letartóztatta.

— **Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségpénztár** áldásos intézménye mily gyorsan vált népszerűvé, azt legjobban bizonyítja a pénztárnak az elmúlt évről összeállított statisztikája. E statisztika szerint az 1902. évben a pénztár önként beiratkozott tagjainak száma összesen 44919. A biztosított gazdasági cselédek száma közel 350000. A kifizetett segélyekről a következő statisztikát állította össze a pénztár. Baleseti segély cselédnek 1296 esetben K. 68786. I. cs. tagoknak 222 esetben kor. 7895.82. II. cs. tagoknak 43 esetben K. 893.28. rendkívüli tagoknak 457 esetben K. 15323.38, gépmunkásoknak 86 esetben K. 3627.98. Rokkantsági segélyek: cselédnek 344 esetben K. 4755.74 I. cs. tagoknak 14 esetben K. 150, rendkívüli tagoknak 42 esetben K. 725.83, gépmunkásoknak 3 esetben K. 40. Halálesi segélyek: cselédnek 109 esetben K. 27875.15. I. cs. tagoknak 35 esetben K. 4092.02. II. cs. tagoknak 3 esetben K. 11.44. rendkívüli tagoknak 26 esetben K. 4354.17, gépmunkásoknak 8 esetben K. 2312.84, összesen kifizetett 2688 esetben K. 140820.34.

Ujabbán gróf Andrássy Dénes, gróf Majláth Géza és Dréher Antal jelentették be a pénztárnál, hogy összes cselédeiket beiratják a tagok közé.

— **Borbély ipar.** A kereskedelmi miniszter felhívta a hazai kamarákat, hogy mondjanak véleményt arra nézve, hogy a borbélyok üzletükben borotvákat, ollókat, fésűket, hajvágó gépeket s egyéb férfi szépítő szereket a fennálló gyakorlat szerint iparigazolványuk alapján árulhatnak-e Most a kamarától függ, hogy e kérdésben milyen véleményt ad s a szerint fog intézkedni a kereskedelmi miniszter.

— **Eltörlik az adóhivatal címet.** Abból az alkalomból, hogy ez év január hó 1-től a vármegyék megszűntek vagyont és pénzt kezelni, a törvény is megszünteti a királyi adóhivatal elnevezését és helyette az adóhivatalok a „magyar királyi állampénztár” elnevezést kapják. A pénzügyminiszter azonban körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a törvény ezen intézkedését még nem lépteti életbe. Így az adóhivatalok a régi címet még rövid ideig viselni fogják.

— **Egy éves méncsikók kerestetnek.** A

földmivvelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű egy éves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postájának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földmivvelésügyi miniszteriumhoz benyújtandó s egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1903. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vételét nem fogadják.

— **Az aggregények ellen.** Egy amerikai lap írja, az ujonan életbeléptetett törvényt, melyet bizonyára nálunk sem fogadjának egyesek idegenkedéssel, így hangzik: Szigorú törvényt hoztak Argentina dél-amerikai köztársaság egyik államában. A házassági korszak a 20-ik évvel kezdődik. A ki 30 éves koráig nőtlen marad, annak hónaponta 20 korona adót kell fizetni. A legközelebbi 5 évben 100 százalékkal növekednek az adó. A 35—50 év között havonként 80 koronát fizet az aggregény s 50-től 55 évig 120 koronát hónaponta. Csak a 75-ik év után száll le az 40 koronára évenként. A 80-ik év után az aggregény már nem fizet adót. Az özvegyeknek három évig szabad gyászolni, de akkor ismét meg kell nőniük. A ki kitudja mutatni, hogy háromszor kapott kosarat egy évben azt az adó alól felmentik. A törvény az ottani újságok szerint kitűnően bevált.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki a ki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi orvos-sággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, a ki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek, odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulírt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeletés véget nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítás meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható mege borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivétel nem tesz, bárholnan irhat magyarul az orvoságért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítvány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítvány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

o Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kel-

lemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja Kérjünk határozottan. Ferencz József keserűvizet.

Közgazdaság.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogyha van segítség, mikor elmerüléssel fenyegetnek a hullámok. A magyar földbirtokosokat alig fenyegette valaha nagyobb veszedelem, mint a mai időkben, midőn a termények ára folyton hanyatlik, pénzé alig lehet tenni a termést, a kereset mindjobbban apad, ellenben mindenféle kiadások, az adók, a közterhek, az adósságok folyton halmozódnak és már olyan tengerré nőttek, mely a legiparkodóbb embert is elnyeléssel fenyegeti a kétségbeesztő gazdasági viszonyok közt.

Ebben a veszedelmes helyzetben, ha már jövedelmünk nem szaporodnak, legalább arra törekedjék minden jóra való ember, hogy könnyítsen terhein, csökkentse a kiadásait oly módon, hogy gazdaságát meg ne rövidítse, sőt még inkább növelje a jövedelmét hasznos beruházásokkal.

Erre a célra kínálva kínálkoznak most a heverő pénzek a pénzintézetekben. Csak megbízható ember kell, a ki biztosan és gyorsan elvezet azokhoz a pénzforrásokhoz minden hitelképes embert.

A mai mostoha viszonyok között az a szerencsénk, hogy van olyan országosan kipróbált emberünk, ki évek hosszú során becsületesen, egyenes uton elvezet a legjobb hitelforrásokhoz minden birtokost, a ki a földbirtokára olcsó pénzt akar felvenni törlesztésre, vagy a ki megfelelő terhes adósságát akarja változtatni olyan olcsó kölcsönre, melyet 50—60 év alatt lasscskán lehessen törleszteni úgy, hogy alig lehessen érezni a terhet.

A magyar földbirtokosoknak ez az országszerető ismeretes, hűséges segítő embere Gurré Ferencz már 200 milliónál több kölcsönt szerzett vagy változtatott át olcsóbb törlesztési kölcsönre az ország legelső nagysáinak, kisebb, nagyobb földbirtokosoknak, községeknek, testületeknek és az ő méltányos, ügyes, gyors, hűséges eljárásáért annyira tisztelik, becsülik ezt az ősi czimeres családból való talpig becsületes uri embert, hogy magok a hitelintézetek is azt ajánlják a kölcsönkereső birtokosoknak, hogy forduljanak egyenesen Gurré Ferenczhez, mert neki nemcsak összeköttetései vannak a legjobb pénzintézetekkel, hanem mint törvényszéki bejegyzett czégnek hosszú évek óta berendezett nagy irodája van, melyben képzett begyakorolt hivatalnokok és több írógéppel dolgozó személyzet minden haladék nélkül szakértően feldolgozza a benyújtott kölcsöntügyi iratokat és Gurré Ferencz az ő összeköttetései révén azonnal a leggyorsabbban és a legjobb feltételek mellett megszerzi az új kölcsönt, vagy átváltoztatja a fennálló terhes adósságokat a legolcsóbb törlesztési kölcsönre a legővidebb uton.

A ki tehát menekülni akar terhes adósságaitól, vagy a ki segíteni akar magán birtoka hitelével, annak a legjobb és leggyorsabb segítője lehet a **Gurré Ferencz** „Ingatlan- és Jelzálog Forgalmi-Intézet”-e Budapesten, VI., Váci-körút 39.

Semmi egyébbre nincsen szükség, mint a kataszteri birtokiv, a hiteles telekkönyv és az adókönyvecske beküldésére, minden egyebet elvégez Gurré Ferencz intézete gyorsan és biztosan.

Meggyőződést szerezhet erről minden hitelképes birtokos, ki bizalommal fordul **Gurré Ferenczhez.**

NYILTTER.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

Heneberg-selyem

fehér és színesben méterje 60 kr.-tól 11 frt 35kr.-ig blouze és ruhákra, Vitel- és vámmentesen bázhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték kérelemre azonnal küldetik **Henneberg G. selyemgyára Zürich.**

5322/1902. tkv. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A Csongrádi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Magony Lajos tömörkényi lakos végrehajthatónak, valamint a tömörkényi 259 sz. betétben felvett 731 hrszámú ingatlanra nézve Gál Flórián, Gál István és Tóth Lajos mindszenti lakos csatlakozott végrehajthatóknak — Magony Antal és Magony Vincze elleni 5200 kor. és 100 kor. és jár. iránti végrehajtsági ügyében a tömörkényi 727 sz. betétben A I. 1—52 sorsz. alatt felvett 165/1, 165/2, 166/1.a. 166/1.b. 166/2.a. 166/2.b. 316. 317. 318. 319. 320. 341/1. 341/2 342/1. 342/2. 343/1. 343/2. 344/1. 344/2. 345. 346. 347. 348. 712. 713/1. 713/2. 713/3 714. 715. 742. 743/1. 743/2. 743/3. 744. 745/1. 745/2. 746/1. 746/2. 747/1. 747/2. 747/3. 747/4. 748. 1742/2. 1933/1. 1934. 2117/1.a. 2117/1.b. 2117/1.c. 2117/2.a. 2117/2.b. 2118. hrszámú urbéri birtokból a B. 20—21 alatti Magony Antal és Magony Vinczét illető kettő-tizen negyed rész- még pedig 742. 743/1. 743/2. 743/3. 744. 745/1. 745/2. 746/1. 746/2. 747/1. 747/2. 747/3. 747/4. 748. 747/4 és 748 hrszámú birtokrészekre a 2901/1895. tk. sz. végzéssel C. 1. alatt Szakál Anna özv. Magony Józsefné javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 1660 korona, továbbá a tömörkényi 259 számú betétben felvett 731 hrszámú urbéri birtokból a B. 14—17 alatti Magony Antal és Magony Vinczét illető négy-tizenegyed rész 308 korona végre a tömörkényi 230 sz. betétben A I. 1—9 sorsz. alatt felvett, Magony Antal és Magony Vincze nevében álló 334. 335. 336/1. 336/2 337/1. 337/2. 338. 339. 340. hrszámú urbéri birtok 926 korona ezennel megállapított kikiáltási árban azonban a 316. 317. 318. 319. 346 és 334 hrszámú ingatlanokra az 1424/902 sz. tk. végzés következtében a Csongrád-sóvényházi ármentesítő és belvizes szabályozó társulat javára feljegyzett kisajátítási jog épségben tartása mellett az **1903. évi január hó 28 napjának d. e. 9 órakor** Tömörkényi község házánál árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10⁰/o-át készpénzben vagy ovadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átsegélyeztetni.

Csongrádon 1902. november 15.

A kir. jbság mint tkvi. hat.

Laurisin,
kir. albiró.

117/1903. szám.

Hirdetmény.

A községi képviselő testület a vármegyei törvényhatósági bizottság 368/1902. szám alatti határozatával jóváhagyott vágóhid terv s költségvetés alapján 419/1902. szám alatti határozatával a vágóhid felépítését határozván el, a községi előjáróság az árlejtést ezen munkálat biztosítása érdekében **1903. évi január hó 30-ik napjának dél előtti 10 órájára** Sólhlya Gyula jegyző hivatalos helyiségébe ezennel kitiűzi.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy a fenti határ-időben és helyen megtartandó árlejtésen 2043 korona készpénz vagy ovadékképes papírok mint övpénz letétele mellett megjelenjenek.

A terv és költségvetés a fenti határ-időig Sólhlya Gyula jegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Csongrád, 1903. január hó 7.

Sólhlya Gyula s. k. Nagypál Imre s. k.
jegyző. biró.

Özv. Pataki Péterné tisztelettel értesitem a t. közönséget, miszerint feledhetetlen férjem elhalálózása következtében

czipész üzletünket

nevem alatt tovább folytatom s a fokozott igények kielégítésére üzletvezetőül **Benedek Miklóst** alkalmaztam.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, miszerint üzletemet továbbra is jóindulatu támogatásába részesíteni méltóztassék.

kész szolgálja:

Özv. Pataki Péterné

czipész-iparos.

Lakásom: Csemegi Károly-utca 32.

Jemm E. féle KÖRÖGÉS és
régí hirnevű REKETSÉG
Mellezükorka ellen.

Hatóságilag engedélyezve 19. 4. 220. 75066 sz. alatt **Ára dobozonkint 50 fillér.**
Kapható Csongrádon: Ungváry József a „Még-váltóhoz” czimzett gyógyszertrában.

A csongrádi keresztény fogyasztási szövetkezethez jó házból való fiúk tanulónak fölvétetnek. Jelentkezni lehet a központi üzletben.

Az igazgatóság.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más ideggyógyban szenved, kérje azon füzetet, melyet ingyen és bérmentve küld **Schwanen** gyógyszertr Frankfurt a/M.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balsam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fuzást eszközünk kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szepítőszer ismeretes, ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírás szerint kémiai uton balsammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balsam elsimitja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczzint ad, a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legővidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösséget, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt. 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különösen preparálva darabonként 60 kr. Kapható minden nagyobb gyógyszertrában. Főraktár Budapesten, **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszertrában, Király-u. 12. sz.